

Nr 202

Av fröken Karlsson, *angående preskriptionstiden för återbetalning av socialhjälp.*

Enligt gällande lag om socialhjälp är hjälptagare under vissa förutsättningar skyldig att betala ersättning till den kommun, som utbetalt hjälpen. Vill kommun erhålla sådan ersättning, skall kommunen enligt 39 § lagen om socialhjälp anhängiggöra talan genom skriftlig ansökan, som skall ha inkommit till länsstyrelsen inom tre år efter det den hjälp, för vilken ersättning begäres, lämnats eller, i fall som avses i 14 § tredje stycket, efter det kommunen fått vidkännas den utgift, varför ersättning fordras. Om talan ej föres inom angiven tid, förloras rätten till ersättning. Den treåriga preskriptionstiden för dylik återbetalning är absolut, vilket innebär, att tiden inte kan förlängas genom krav eller överenskommelse med den ersättningskyldige.

Anledningen till att en i förhållande till den allmänna 10-åriga preskriptionstiden kortare tidsfrist infördes i socialhjälpslagen uppgavs vara behovet av att icke hålla återbetalningsfrågan svävande alltför länge. Genom en förkortad preskriptionstid skulle alltså hjälptagarna ges en särskild förmån.

De särskilda preskriptionsreglernas tillämpning har emellertid visat sig tvärtemot vad som förutsattes medföra nackdelar även för hjälptagarna. När det gäller förebyggande hjälp, t. ex. näringshjälp, måste vederbörande socialnämnd räkna med att treårstiden ofta går till ända, innan vederbörande blir i stånd att börja amortera sin skuld, och att alltså en framställning till länsstyrelsen om att vederbörande skall åläggas ersättningskyldighet i regel inte kan vinna bifall. Hjälptagaren skulle i stället bli fri från all ersättningskyldighet. Till följd härav blir socialnämnderna lätt benägna att restriktivt pröva framställningar om dylik förebyggande hjälp och att medge sådan endast i de fall då hjälptagarens ekonomiska läge kan så snabbt förbättras, att återbetalningsskyldighet kan tänkas bli fastställd inom treårstiden.

Andra exempel på treårspreskriptionens nackdelar skulle kunna anföras. Nämnas må emellertid blott de icke sällan förekommande fall av hjälpbehov som föreligger för sökande, som har sparkapital bundet i eget hem eller annan fastighet och som till säkerhet för erhållen hjälp till förräntning eller amortering av skuld i fastigheten överlämnat inteckningar i denna. Även i dessa fall — där socialhjälp givits för att möjliggöra för

1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1963. 4 saml. Nr 202—208*

vederbörande att behålla sin bostad — måste ersättningskrav göras gällande inom treårstiden och kan alltså inte anstå till dess att i fastigheten befintligt kapital på annat sätt lösgöres. Det kan få till följd, att socialnämndens benägenhet att hjälpa även i dylika fall minskar. För både hjälptagaren och det allmänna skulle de allmänna bestämmelserna om tioårig preskriptionstid leda till mer tillfredsställande resultat.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

*lag om ändring i lag om socialhjälp den 4 januari 1956
(nr 2)*

Härigenom förordnas, att 39 § 1 st. lag om socialhjälp den 4 januari 1956 (nr 2) skall erhålla följande ändrade lydelse.

39 §

Vill kommun erhålla ersättning enligt 33—36 §§ och sker betalning icke godvilligt äger kommunen att hos länsstyrelsen i det län, där den som sökes har att vid domstol svara i tvistemål, föra talan om utbekommande av ersättningen. Om tiden för anhängiggörande av sådan talan skall gälla vad enligt allmän lag är föreskrivet i fråga om preskription av fordran.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1963; dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla beträffande fordran som enligt dessa bestämmelser blivit preskriberad före den 1 juli 1963.

Stockholm den 23 januari 1963

Eva Karlsson
